

ДО:

Министерство на околната среда и водите
Вх. № 48-00-951
София 25.09.2013

**Г-ЖА ИСКРА МИХАЙЛОВА
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА
И ВОДИТЕ**

**КОПИЕ: Г-Н ЧАВДАР ГЕОРГИЕВ
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА
ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ**

ОТНОСНО: ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА
ИЗМЕНЕНИЕТО НА ЗАКОН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
(ОБН. ДВ, БР. 53 ОТ 2012 Г.)

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИХАЙЛОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЕОРГИЕВ,**

Във връзка с предстоящата процедура по изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за управление на отпадъците (ЗУО), настояваме за спешно и неотложно изменение на определени разпоредби от закона, които нарушават пазарното равновесие в сектора с метални отпадъци.

Преките негативни резултати от прилагането на ЗУО до момента са:

- ликвидиране на дейността на площадки за извършване на дейности с ОЧЦМ - броят им е намалял с над 50%;
- освобождаване на заети лица (над 7 000 души от приемането на закона);
- нелегален превоз на отпадъци към съседни държави, в резултат на което преработващата индустрия търпи значителни загуби;
- спадане на оборотите на фирмите с над 30-40 %.

Тези ефекти се дължат на липсата на регулаторни възможности за ефективна конкуренция на пазара, на стимули за инвестиции и разширение на дейността.

С настоящето ви предлагаме промени и допълнения за разрешаване на тези проблеми, както следва:

I. Отпадане на изискването физически лица да предават безвъзмездно ОЦЦМ с битов характер само на общински площадки по чл. 19, ал. 3, т. 11 или чрез кампании за разделно събиране на отпадъци от домакинствата, организирани от кметовете на общини (чл. 39, ал. 3 ЗУО).

Мотиви: Въвеждането на подобна мярка несъобразена с националната практика и особености, ще доведе до неефективно прилагане, до увеличаване на дела на т.н. „сив сектор“ в търговията с ОЦЦМ, до възникване на незаконни площадки или появилите се напоследък „зложни къщи“ за метални предмети (отпадъци). В полза на държавата няма да постъпи и окончателния данък в размер на 10% от стойността на отпадъците.

Подобни мерки и ограничения, не са въведени в съседните на България държави, което автоматично ще доведе до нелегално „изтичане“ на ОЦЦМ. Не се поощрява и изпълнението на националните цели за разделно събиране и рециклиране на отпадъци, възстановяването на икономиката намаляването на безработицата.

Разпоредбата нарушава равновесието на пазара на ОЦЦМ и конкуренцията, като ограничава правата на гражданите. Считаме, че всички площадки, които имат издадено разрешение за дейности с ОЦЦМ, трябва да имат право да осъществяват тези дейности. В противоречие с правилата за предоставяне на държавна помощ, законът отстранява пазарните конкуренти на площадки, организирани от кметовете на общините като им предоставя правото да се обогатяват от пазарната стойност на металните отпадъци на физическите лица.

В страните от ЕС в които са организирани площадки за безвъзмездно предаване на отпадъци няма задължения за гражданите да предават отпадъците си само на тези площадки, т.е. на тях не им е отнето правото на избор.

II. Отпадане на безкасовото плащане за сделки с ОЦЦМ или съобразяване със Закона за ограничаване на плащанията в брой (чл. 38, ал. 4).

Мотиви: Практиката в държавите-членки, въвели пълно безкасово плащане, показва значително намаляване на оборотите и „изтичане“ на ОЦЦМ към съседни страни от пограничните райони (напр. за 2012 г. във Франция са отчетени 16 млн. евро загуби от тези райони). Друг пример за държава, приела безкасово плащане несъобразено с местните особености, е Португалия (лимит от 50 евро за транзакция). В резултат оборите на площадките с ОЦЦМ в граничните райони намаляват значително за сметка на ръста на оборотите на площадките и нелегалното транспортиране към Испания при лимит от 2 500 евро за транзакция. Това води до разработка на проект на изменение на действащия закон в Португалия, за увеличаване на лимита за безкасово плащане. Крайният ефект е спиране на нелегалния износ на ценни ресурси от страната за сметка на местното производство.

С цел защита на националните интереси държави, въвели такава мярка осигуряват на първо място:

1. определен адекватен лимит за сделките на територията на страната (не пълно безкасово плащане);
2. въвеждане на лимити близки по размер до тези в съседните държави;
3. алтернативни форми на безкасово плащане (бързо и своевременно заплащане чрез чекове).

Наред с това, безкасовото плащане няма отношение към екологичното законодателство. Рамковата директива за отпадъците и другите актове на ЕС не съдържат подобно изискване, отнасящо се до опазване на околната среда. Като мярка в борба срещу кражбите на метали, страните които са въвели безкасово плащане (пълно или частично) не отчитат спад на кражбите.

В тази връзка следва да бъде преразгледано задължението за безкасово плащане при отчитане необходимостта от въвеждане на реципрочни изисквания в съседните държави, и въвеждане на лимити близки по размери от определените в Закона за ограничаване на плащанията в брой.

III. Облекчаване на процедурите по издаване на разрешение за дейности с ОЧЦМ:

- промяна режима от разрешителен в регистрационен – както за всички неопасни отпадъци;
- да не се изискват два документа за извършване на дейности с ОЧЦМ – разрешение за третиране и регистрационен документ за събиране и транспортиране.

Мотиви: В действащия ЗУО се предвижда най-тежкия режим по отношение на дейностите с ОЧЦМ - специални изисквания за разполагане на площадки, съхраняване на отпадъци и др., които не съществуват дори за опасните отпадъци.

Съгласно изискванията на Рамковата директива за отпадъци, държавата членка може да реши да освободи определени отпадъци от изискването за разрешение, като в този случай те преминават на регистрационен режим, а законодателството поставя общи условия за извършване на дейности с тях.

Справедливо е за определени отпадъци, напр. отпадъци от опаковки, да бъде предвидена възможност да преминат на регистрационен режим (при третиране). Би следвало законът да осигури такава възможност и за ОЧЦМ като неопасни отпадъци.

Излишна административна пречка за бизнеса е и изискването за едни и същи отпадъци да се представят два различни документа - разрешително за третиране и удостоверение за регистрация за събиране и транспортиране. Предвиждането на възможност всяка РИОСВ (а не на точно определена) да издава документ за транспортиране на ОЦМ, би облекчило значително дейността на целия сектор.

IV. Допълване на ЗУО с възможност площадките за ОЧЦМ да бъдат разполагани и в зони със смесено предназначение (чл. 38, ал. 1 ЗУО).

Мотиви: Законът позволява разполагането на площадки за извършване на дейности с ОЧЦМ в смесени зони, съгласно Указанията по Прилагане на Решение № 3 на Конституционния съд на Република България от 21 март 2012 г. по конституционно дело № 12 от 2011 г. (Обн., ДВ, бр. 26 от 30.03.2012 г., <http://www.moew.government.bg/?show=top&cid=385>). Според т. 4 от Решение № 3 от 21 март 2012 г. на КСРБ „*площадките могат да бъдат разположени и в зони със смесено предназначение, стига териториите да са определени за извършване на стопанска дейност (производствена и складова дейност)*. Пак според мотивите на съда „*стопанското предназначение на територията може да бъде определено и с друг план, а не непременно с ОУП.*“).

Нормативният текст следва да бъде ясен и категоричен, без да има необходимост от тълкуване или даване на указания по прилагането му, поради което е необходимо и допълване на чл. 38, ал. 1 ЗУО.

V. Банковите гаранции (БГ) по чл. 69, ал. 2 на ЗУО следва да бъдат в размер до 10 000 лв. само за площадка и да се предоставят за осигуряване на извършваната дейност на площадката:

Мотиви: С предложението се предоставя възможност за всички фирми, според финансовото им състояние, да участват на пазара. Освен това, при обвързване на гаранцията с площадката се осигурява извършване на дейност на съответната площадка в съответствие с изискванията за опазване на ОС.

VI. Усвояването на банковата гаранция за ОЧЦМ да става само въз основа на влязъл в сила акт на контролен или съдебен орган (чл. 69, ал. 4 ЗУО).

Мотиви: С предложеното допълнение по закона ще се гарантира правото на защита и справедлив съдебен процес. Контролните органи разполагат с правомощия да спрат дейността на площадки за които са налице съответни нарушения и правни основания.

Сегашният ред за незабавно усвояване на гаранцията е обременяващ както за фирмите, така и за държавата. В случаите когато съдът отмени акта, дружеството ще има основание да търси обезщетение от държавата за причинени вреди.

VII. Да отпадне или да се измени разпоредбата, свързана с разделното съхраняване на отпадъци/метали от един и същи вид, които са получени като ОЧЦМ в резултат на предварителната обработка на метални опаковки, ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС и ОЧЦМ (чл. 39, ал. 6).

Мотиви: Практиката показва, че разпоредбата е практически неизпълнима и абсурдна. Отпадъците могат да се отчитат отделно по код и наименование, но сортирането и съхранението на един и същи вид материал (например желязо), макар и от различен източник (ИУМПС, ИУЕЕО и т.н.) не е обосновано и не се прилага в нито една държава-членка.

Съгласно Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви, когато е необходимо за улесняване или подобряване на оползотворяването отпадъците се събират разделно, ако това е осъществимо от техническа, екологична и икономическа

гл. т. Директивата не изисква разделно съхраняване на желязо от хладилник, желязо от ИУМПС и желязо от бита. Тези отпадъци са неопасни, няма основание да се поставя изискване да бъдат съхранявани разделно, тъй като не са с различни свойства и е икономически неефективно и неоправдано въвеждането на подобно ограничение.

VIII. Да отпадне предварителното изпълнение на административните актове, въведено в чл. 77, ал. 2 и чл. 80, ал. 4 ЗУО.

Мотиви: Законът е осигурил достатъчно правомощия на контролните органи, вкл., при необходимост за спиране дейността на площадката, като се прилага общия ред по чл. 60 на АПК (обща основания за предварителното изпълнение на актовете).

В конкретния случай, не всяко предварително изпълнение е обосновано с оглед защита на важни държавни и обществени интереси. От друга страна предварителното изпълнение води до преустановяване на дейността на много фирми, което застрашава събирането на отпадъците в близост до източника им.

IX. Да се намалят размерите на всички санкции по закона, като за нарушенията с ОЧЦМ се регламентират реални санкции, по-ниски или еквивалентни на предвидените за нарушения с опасни отпадъци (чл. 145).

Мотиви: Наказанията за нарушения по закона, свързани с опасни отпадъци са многократно по-ниски в сравнение с тези предвидени за нарушения при дейности с ОЧЦМ. Предвид факта, че единствено за дейности с ОЧЦМ, се предвижда и предоставяне на банкова гаранция, тези изключително големи по размер наказания (от 30 000 – 100 000 лв., за първо нарушение и в двоен размер за повторно) определят нарушаването на конкуренцията на пазара с ОЧЦМ, като за малките фирми тези санкции водят до ликвидиране на дейността им.

Компетентните органи разполагат с достатъчно правомощия и различни механизми за санкциониране на нарушителите - регулярни проверки, налагане на принудителни административни мерки, прилагане на чл. 60 АПК в общите случаи, усвояване на банкова гаранция, отнемане на разрешението, налагане на имуществени санкции. По тези причини, санкциите за нарушения на изисквания към дейностите с ОЧЦМ следва да бъдат намалени или изравнени до размерите за санкции при аналогични нарушения по ЗУО.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИХАЙЛОВА,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЕОРГИЕВ,

Всички изброени по-горе предложения са предизвикани от прекомерната административна и финансова тежест на регулациите по отношение на дейностите с ОЧЦМ, от неясни процедури и изисквания на ЗУО, които налагат неговото тълкуване. Обръщаме отново внимание и двукратното намаляване на площадките за ОЧЦМ, които осигуряват ценни суровини за икономиката.

В духа на Стратегията на ЕС за растеж „Европа 2020“, сред основните цели, на която е осигуряване на работа за 75 % от хората на възраст между 20 и 64 години, считаме, че като осигуряващ работни места именно в тази възрастова категория,

секторът с метални отпадъци следва да бъде поощрен, и съответно ЗУО да бъде ревизиран с оглед постигане на стабилност и последователност в дейностите с този тип отпадъци.

От изключителна важност е предприетата оценка на прилагането на Закона за управление на отпадъците. В тази връзка очакваме да бъдат взети предвид настоящите предложения, като сме готови да ги предоставим и като проект на нормативен текст.

С уважение,

ЗА БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА:

(Божидар Данев)

**ЗА БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА
МЕТАЛУРГИЧНАТА ИНДУСТРИЯ:**

(Антон Петров)

ЗА БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ПО РЕЦИКЛИРАНЕ:

(Борислав Малинов)

ЗА АСОЦИАЦИЯ НА РЕЦИКЛИРАЩАТА ИНДУСТРИЯ:

(Иво Георгиев)

ЗА БЪЛГАРСКА БРАНШОВА КАМАРА „ФЕНИКС РЕСУРС“:

(Младен Младенов)

25 Септември 2013 г.
Гр. София